

# BOLETÍN EPIDEMIOLÓGICO SEMANAL DE GALICIA

VOLUME II / NUM. 17  
SEMÁN 16/1987  
(19 ó 25 de Abril)

CONSELLERÍA DE SANIDADE  
E SEGURIDADE SOCIAL

28 DE AGOSTO DE 1987

## *Táboas de mortalidade infantil. 1979 (e II)*

Na análise das táboas presentadas no número anterior do boletín e neste, interésanos destacar varios puntos:

1.— A taxa de mortalidade infantil de Galicia é tres puntos máis elevada que a de España (17,71 fronte a 14,27 por 1.000 nacidos vivos).

2.— Ó analiza-las taxas por provincias, vemos que a taxa de Ourense é moito máis elevada que a das outras tres provincias, sen que poidamos avanzar de momento ningunha causa ou causas determinantes desta diferenca.

3.— Como se reflexa na táboa 2 (B.E.S. n.º 16), a mortalidade en nenos é máis elevada que nas nenas, coincidindo co esperado.

4.— Nas catro provincias galegas, as catro primeiras causas de mortalidade infantil comprenden os mesmos grupos de enfermidades, sendo o primeiro o grupo XV (Certas afeccións orixinadas no período perinatal) seguíndolle por orden de importancia o grupo XIV (Anomalías conxénitas) o grupo I (Enfermidades infecciosas e parasitarias) e o VIII (Enfermidades do aparato respiratorio).

Para tentar integrar estas cifras de mortalidade infantil nunha visión máis global da situación a nivel Europeo, imos reproducir aquí o obxectivo n.º 7, de «Los objetivos de la estrategia regional europea de Salud para todos en el año 2000»\*, referente á mortalidade infantil.

**Obxectivo 7** ➤  
*Mortalidade infantil*

**De aquí ó ano 2000, a mortalidade infantil debería ser reducida a menos do 20 por 1.000 de nados vivos na rexión.**

*Este obxectivo podería alcanzarse se, de aquí ó ano 2000, a mortalidade infantil non é superior ó 40 por 1.000 dos nados vivos en ningún país da rexión, nin en ningún grupo socio-económico no interior de un mesmo país; se a taxa descende por debaixo do 15 por 1.000 nos países onde se fixaba xa por debaixo do nivel considerado en 1980; se tódolos países se esforzan en reducir notablemente as disparidades entre rexións xeográficas e grupos socio-económicos.*

Polas cifras presentadas, vemos que en 1980 tiñamos alcanzado xa unhas taxas inferiores a 20 por 1.000, polo que, como queda especificado no cadro anterior, debemos considerar que o obxectivo a alcanzar por nós é reduci-la taxa de mortalidade infantil por debaixo do 15 por 1.000.

As posibles solucións que achega o informe citado para alcanzar este obxectivo son, textualmente, as seguintes:

#### ***Posibles solucións***

Prioritariamente deberase realizar unha acción para previ-los falecementos infantís debidos a enfermidades respiratorias, diarreicas e outras patoloxías infecciosas e parasitarias. A causa disto, será esencial coidar que as poboacións sexan aprovisionadas de auga potable e dispoñan dunha alimentación sá. Será necesario difundir métodos de rehidratación oral en caso de necesidade e prover tódolos demais coidados médicos apropiados a escala primaria, así como dar ánimos ás mulleres embarazadas para practicaren a lactancia materna. Sería necesario, tamén, dispensar consellos e servicios de planificación familiar para axudar a previ-los embarazos non queridos, en particular nas mulleres moi novas, cunha mellor educación dos pais e os fillos. Se se aplican

medidas que tendan a mellora-la seguridade do entorno, sería posible reduci-la frecuencia de falecementos de lactantes, incluíndo os de orixe accidental. En fin, habería que se preocupar máis de previ-lo baixo paso ó nacer, mellorando a nutrición e eliminando o uso do tabaco e o alcohol durante o embarazo. En todas estas medidas habería que prestar unha atención particular ós grupos socialmente en inferioridade e ás comunidades de inmigrantes.

Por outro lado, deberían organizarse programas de preparación para a maternidade e a paternidade, así como programas de prestación de atencións prenatais e de obstetricia e coidados preventivos apropiados despois do nacemento. É tamén importante asegurar servicios e actividades para soste-los grupos de persoas que están social, cultural e economicamente en desvantaxe. Co fin de poder apreciar en que medida estes programas tiveron éxito sería preciso levar a cabo actividades sistemáticas de vixilancia e avaliación que permitan poñer en evidencia as variacións da mortalidade infantil, non só entre os países, senón tamén entre os grupos de poboación establecidos dependendo de criterios tales como clase social, actividade profesional, soldo, grao de instrución e lugar de residencia.

\* Oficina para Europa da O.M.S.

## TÁBOAS DE MORTALIDADE INFANTIL POR PROVINCIAS (continuación)

### OURENSE

En Ourense o 51,58% (49 defuncións) das mortes ocorridas en menores de un ano corresponden ós homes, sendo 48,22% (46 defuncións) a porcentaxe de mulleres.

A taxa de mortalidade infantil sitúase para o total da poboación da provincia en 21,65 por 1.000 nados vivos, sendo 21,75 para os homes e 21,53 para as mulleres.

As taxas específicas de mortalidade infantil por sexos e grandes grupos de enfermidade, sitúan como **primeira causa** de morte (tanto para homes como para mulleres) ás orixinadas por **Afeccións do período peri-**

**natal**, cunha taxa de 1.002,51 por 100.000 nados vivos (46,32% do total de defuncións).

A desagregación desta sección atendendo á clasificación «A» da C.I.E., distribúe as mortes ocorridas dentro deste período en:

1.— Outras causas: 47,73% (21 defuncións).

2.— Afeccións anóxicas e hipóxicas non clasificadas noutra parte: 36,36% (16 defuncións).

3.— Afeccións da placenta e do cordón umbilical: 11,36% (5 defuncións).

4.— Lesións ó nacer e partos distócicos: 2,27% (1 defunción).

5.— Enfermidade hemolítica do recém nacido: 2,27% (1 defunción).

### TÁBOA 7

#### TAXAS DE MORTALIDADE INFANTIL, POR SEXO NA PROVINCIA DE OURENSE

	NENOS	NENAS	TOTAL
1.— Taxa de mortalidade infantil	21,75	21,54	21,65
2.— Taxa de mortalidade neonatal precoz	11,98	12,17	12,08
3.— Taxa de mortalidade neonatal	12,87	14,04	13,44
4.— Taxa de mortalidade neonatal tardía	0,89	1,87	1,37
5.— Taxa de mortalidade postnatal	8,88	7,49	8,20

\* Taxas por 1.000 nados vivos.

COMARCAS	BRUCELOSE (023)		DISENTERIA BAC.(SHIXELOSE) (004)		ESCARLATINA (034)		FEBRE TIFOIDEA EPARATIFOIDEA (002.2)		GONOCOCIA (URETRITE GONOCÓCICA) (098.0)		GRIPE (487)		HEPATITE VIRICA (070)		INFECCIÓN MENINGOCÓCICA (036)		NEUMONIAS (480-486)	
	1987		1987		1987		1987		1987		1987		1987		1987		1987	
	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.
1 CEDEIRA						2			1	7	4	53						12
2 ORTIGUEIRA		1				1		1		2	15	718	1	9		2		23
3 NARÓN						5				3	4	1.247		6			1	18
4 AS PONTES										8	51	1.215	2	6		1		8
5 FERROL							12			23	26	4.576		56		2		5
6 FENE										1	18	1.218		1		1		6
7 PONTEDEUME										20	63	2.158	1	6			3	22
8 CEE					2	3				2	60	2.350		1		1	4	95
9 VIMIANZO												223	2	11				2
10 PONTECESO								1	2	5	14	1.970		8		1	1	18
11 CARBALLO			1						1	24	40	1.015		1		2	1	11
12 ARTEIXO								1		2								
13 A CORUÑA			2			6			4	40	206	10.157		39		5		59
14 CULLEREDO-O BURGO						1		1		7	24	1.038		4				40
15 OLEIROS								1		6	16	313				2		4
16 BETANZOS							13		1	27	20	1.240		5			5	47
17 SANTA COMBA										12	6	647		1			1	30
18 NEGREIRA						2			2	29	9	223	1	4			4	58
19 ORDES									3	68	48	2.315					2	103
20 CURTIS-TEIXEIRO										2	7	595					2	34
21 SANTIAGO						2	2	3	3	25	9	2.514	1	1	1	1	15	157
22 MELIDE										7	3	379		1				10
23 MUROS										4		141					1	15
24 NOIA						1				8	17	571	1	12			4	32
25 PADRON									3	21	25	882		5			2	77
26 BOIRO										29	564			1			5	43
27 RIBEIRA								1		4	14	1.192		3			1	23
28 A ESTRADA									1	11	43	1.359	1	9			1	8
29 LALIN					1	6				29	10	1.990		1		1		31
30 VILAGARCIA DE AROUSA								6		6	93	4.059	2	13		6		4
31 CALDAS DE REIS						1				2	5	370				2		15
32 VILANOVA DE AROUSA									3		4	437				3		10
33 CAMBADOS										5	22	804		3		3	1	18
34 O GROVE								2				288		1				3
35 SANXENXO								2		12	329		5		1			8
36 PONTEVEDRA			2			8		5	1	16	114	5.986	1	29		2		60
37 FORCAREI										4	8	137		3		2		9
38 MARIN						1				68	2.234		3	14		1	3	39
39 CANGAS										29	905			1			2	33
40 REDONDELA						2		5	1	2	12	934	1	27		1		12
41 VIGO	1		24			13		7		30	31	4.309	1	24		11		7
42 VAL MIÑOR-PANXON										12		583		1		2		15
43 PORRIÑO										7	15	946				3		46
44 PONTEAREAS								2		13	23	419		9		1	2	15
45 A CAÑIZA										19	880					2	1	34
46 A GARDA								1	1	10	1	630		5	1	1	1	20
47 TUI										7	14	1.239		1		2		16
48 SALVATERRA DE MIÑO											5	530				1		4
49 VIVEIRO						2		1	10	7	289		6		1	1	1	16
50 CERVO-BURELA						1		1	1	4	2	393		1			4	32
51 MONDOÑEDO												30						
52 RIBADEO										7	14	681						20
53 VILALBA		1								9		128			1	4	1	11
54 MEIRA									1	14	36	1.005		2			1	42
55 FONSGRADA										3	9	356						19
56 GUITIRIZ										5	2	51		2				3
57 RABADE		2								1	4	709		5				13
58 LUGO		5		5		4				8	23	1.449	1	19		4		
59 CASTROVERDE										1	6	147		1				2
60 PALAS DE REI												562						
61 MONTERROSO										4	15	562					4	119
62 SARRIA										3	19	25	1.352		7	1		84
63 BECERREÁ		2								1	16	54	2.021		2		2	42
64 CHANTADA										2	13	28	1.534	2	23		3	84
65 MONFORTE DE LEMOS						1				1	6	5	250		1		1	8
66 QUIROGA										3		147		1				7
67 O BARCO										1	15	152	2.681		238		2	14
68 O CARBALLIÑO								1		2	15	115	2.645		50		3	24
69 RIBADAVIA						1				18	38	1.459		59	2	6	1	47
70 OURENSE	1	3			3	1	2	1	28	55	2.656		90	3	25	6	105	
71 MACEDA										5	7	920					2	30
72 CASTRO-CALDELAS										7	10	342						15
73 A POBRA DE TRIVES	1	7								1	8	25	1.126		35		14	27
74 VIANA DO BOLO		1								3	8	549		12				21
75 CELANOVA		1						1	1	36	43	1.548		5		1	1	24
76 ALLARIZ								2		32	29	557					1	19
77 BANDE								1	1	15	12	503						2
78 XINZO DE LIMIA		1						1	4	2	40	31	1.343		2		1	18
79 VERÍN		4						1	1	1	15	34	1.498		79	2	4	66
80 A GUDIÑA	2	3						1	1	14	1	322				2		14

# DECLARACIÓN OBRIGATORIA

## DECLARACIÓN OBRIGATORIA. SITUACIÓN EPIDEMIOLÓGICA

HASTA EL DÍA 19 Ó 25 DE ABRIL

PAROTIDITE (072)		PROCESOS DIARREICOS OTROS (006-009)			RUBEOLA (056)		REUMATISMO CARDIO-VASCULAR (290-392)		SARAMPELO (055)		SIFILE PRIMARIA-SECUNDARIA (091-092)		TOS FERINA (033)		TUBERCULOSE RESPIRATORIA (010-012)		VARICELA (052)		PROCESOS RESPIRATORIOS (I.R.A.) (460-466)			INTOXICACIONES ALIMENTARIAS (003 e 005)		OUTRAS E. D. O.	
1987		1987			1987		1987		1987		1987		1987		1987		1987		1987			1987			
Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	Casos	Acumul.	1987	
	4	2	46		1											16	15	424						1	
	3	3	60	1	3				3	18					1	31	21	1.052						2	
	29	3	35		1				7	55		1				50	9	721						3	
3	17	13	134								1					8	184	2.753						4	
	6	41	1.236		15				1	79	5	1	31	8	10	322	230	9.110	1	1				5	
	38	11	87							7	1	7		1	2	20	21	1.190						6	
	11	15	144						9	122						77	109	1.890						7	
	3	21	381		1						1				3	84	74	1.717	11	11				8	
	2		23												2	1	3							9	
	9	14	182		6								3		1	35	146	3.817						10	
		24	170	28	33						1				5	8	162	3.133						11	
			283								2					2		988						12	
1	14	44	1.884		12				1	2	14		24	3	54	17	240	498	14.980					13	
	1	13	112		4					1	2		1			102	106	2.531						14	
	7		38							1					1	59	9	386						15	
	9	29	413	3	11				18	72		1	6		19	136	166	2.875						16	
	1	13	172	6	8					1	1				6	222	39	1.197						17	
1	15	10	74		5					4					6	65	20	205						18	
4	22	15	106	4	68				2	27			13		10	168	104	1.915						19	
	1	4	37	1	6					1			6			2	10	447						20	
	5	18	246	9	33				1	34	1		1		17	203	90	2.567						21	
		1	52										1		1	40	22	790			2			22	
		13	193													13	49	883				2		23	
	6	13	240		5					1					3	1	144	28	1.210					24	
	6	11	151		7				2	44					8	228	39	855						25	
	1	10	158		1					1					1	6	21	39	421					26	
	3		83	1	6					1						9		144						27	
	8		359		9										4	112	96	1.665						28	
1	3	14	196		5	3	3		2		1		1		1	3	114	122	3.681					29	
	10	44	695		3		5			7					5	17	243	393	8.776					30	
		6	78				7								2	7	14	347			2			31	
		17	322												5	178	43	1.102				2		32	
		2	49	2	3				6		1		2		1	4	162	31	1.041					33	
		2	8												1		45	507						34	
	6	9	50										2		5	25	9	272						35	
6	15	92	1.526		1				2	2	3		29		18	33	459	587	10.537					36	
	3	1	36				1									13	7	158			1			37	
		15	183												6	5	18	141	2.258					38	
			68		1		2				1				12	42	56	85	1.296			2		39	
	2	8	80	8	30				3						2	142	74	968			2			40	
	10	6	904		10				6	2	14		10		24	4	538	59	7.657			3		41	
		13	139		6		1					1	2			21	235	89	1.188					42	
		5	100		2		1				2		1		3	6	141	37	1.597					43	
16	130	5	98		2								3		2	7	168	22	591					44	
		28	377		1				5						1		13	5	541	10	12			45	
	39	8	117		1								2			15	248	19	838					46	
	1	7	105		2										3	6	102	48	1.117					47	
		17	198						16		1		1			2	40	23	860					48	
		18	207		1			1	15						3	10	109	54	934					49	
		12	106				2								2	1	59	38	2.374					50	
			1												2		3	388						51	
		7	93				1								1	17	19	78	1.594					52	
			2												3	1	6	8	337					53	
	1	4	103	4	14				7		1				1	15	55	84	1.956					54	
	3	4	18													2	27	894						55	
		1	13												1	3	1	13						56	
		4	29				1		1						1	4	21	668						57	
		4	286		13		4	1	29	36		2		1	9	1	40	79	3.359			2		58	
			7													14	25	308						59	
																									60
	1	1	176		2				2							1	6	19	634					61	
	4	9	188		1				1	63		8	20		1	3	21	107	3.183					62	
		9	89						13	43							5	72	1.781					63	
2	10	12	213		3	1	7		2	5		1	2		14	216	71	2.121						64	
		2	78		3											5	29	883						65	
												3				1		280						66	
23	601	7	146		6				1		1	1	1		3	13	273	6.490						67	
		16	538		1				12		1		2		4	51	142	4.652						68	
		1	6	169		1	4		12		1				2	12	82	126	2.403			4		69	
	6	41	359	2	4		1	3	19		2		2	1	15	14	211	517	6.040			4	10	70	
	12	3	37		17				24						8	88	31	1.134						71	
2	29		92		1											7	34	947						72	
2	46	4	12	4	4		1		2						1	15	63	977				1		73	
	4	2	46		1												86	1.218						74	
		15	248				1				1				4	13	64	73	1.971					75	
1	13	4	32		1				6						2	2	6	20	501					76	
		2	57		1				8	49					2	16	32	18	523					77	
1	6	4	73				1		3	68					1	28	42	907					21	78	
	5	9	145		14		2	1	3		1		6		4	8	72	157	2.606	3	3			79	
			8														1	20	469			2		80	

TÁBOA 8

NÚMERO DE DEFUNCIÓNS E TAXA DE MORTALIDADE INFANTIL POR GRANDES GRUPOS DE ENFERMIDADE E SEXO, NA PROVINCIA DE OURENSE

GRUPO PATOLÓXICO	NENOS		NENAS		TOTAL	
	Núm.	Taxa	Núm.	Taxa	Núm.	Taxa
I.— Enfermidades infecciosas e parasitarias	6	266,31	3	140,45	9	205,06
II.— Tumores	—	—	—	—	—	—
III.— Enfermidades glándulas endocrinas, de nutrición, metabolismo	—	—	—	—	—	—
IV.— Enfermidades do sangue e órganos hematopoiéticos	—	—	—	—	—	—
V.— Trastornos mentais	—	—	—	—	—	—
VI.— Enfermidades sistema nervoso e órganos dos sentidos	1	44,39	1	46,82	2	45,57
VII.— Enfermidades do aparato circulatorio	1	44,39	2	93,63	3	68,35
VIII.— Enfermidades do aparato respiratorio	5	221,92	3	140,45	8	182,27
IX.— Enfermidades do aparato dixestivo	—	—	3	140,45	3	68,35
X.— Enfermidades do aparato xenitourinario	—	—	1	46,82	1	22,78
XI.— Complicacións do embarazo, parto e puerperio	—	—	—	—	—	—
XII.— Enfermidades da pel e tecido celular subcutáneo	—	—	—	—	—	—
XIII.— Enfermidades sistema osteomuscular e do tecido conxuntivo	—	—	—	—	—	—
XIV.— Anomalías conxénitas	10	443,85	9	421,35	19	432,90
XV.— Certas afeccións orixinadas no período perinatal	21	932,09	23	1.076,78	44	1.002,5
XVI.— Signos, síntomas e estados morbosos mal definidos	4	177,51	1	46,82	5	113,92
XVII.— Traumatismos e envenenamentos (causa externa)	1	44,39	—	—	1	22,78

\* Taxas por 100.000.

## PONTEVEDRA

En Pontevedra o 59,36% (149 defuncións) das mortes ocorridas nos menores de 1 ano corresponden ós homes, sendo 40,64% (102 defuncións) a porcentaxe de mulleres.

A taxa de mortalidade infantil sitúase para o total da poboación da provincia, en 16,60 por 1.000 nados vivos, sendo 19,41 para os homes e 13,71 para as mulleres.

As taxas específicas de mortalidade infantil por sexos e grandes grupos de enfermidade, sitúan como primeira causa de morte (tanto para homes como para mulleres) ás orixinadas por **afeccións do período peri-**

**natal**, cunha taxa de 608,58 por 100.000 nados vivos (36,65% do total de defuncións).

A desagregación desta sección, atendendo á clasificación «A» da C.I.E. distribúe as mortes ocorridas dentro deste período en:

1.— Outras causas de morbilidade e mortalidade perinatais: 50%.

2.— Afeccións anóxicas e hipóxicas non clasificadas noutra parte: 38,04%.

3.— Lesións ó nacer e partos distócicos: 5,44%.

4.— Afeccións da placenta e do cordón umbilical: 4,35%.

5.— Enfermidade hemolítica do recém nacido: 2,17%.

## TÁBOA 9

### TAXA DE MORTALIDADE INFANTIL, POR SEXO NA PROVINCIA DE PONTEVEDRA

	NENOS	NENAS	TOTAL
1.— Taxa de mortalidade infantil	19,41	13,71	16,60
2.— Taxa de mortalidade neonatal precoz	8,47	5,78	7,14
3.— Taxa de mortalidade neonatal	12,25	8,60	10,45
4.— Taxa de mortalidade neonatal tardía	3,78	2,82	3,31
5.— Taxa de mortalidade postnatal	7,17	5,11	6,15

\* Taxas por 1.000 nados vivos.

**NÚMERO DE DEFUNCIÓNS E TAXA DE MORTALIDADE INFANTIL POR GRANDES GRUPOS DE ENFERMIDADE E SEXO, NA PROVINCIA DE PONTEVEDRA**

GRUPO PATOLÓXICO	NENOS		NENAS		TOTAL	
	Núm.	Taxa	Núm.	Taxa	Núm.	Taxa
I.— Enfermidades infecciosas e parasitarias	25	325,73	10	134,37	35	231,52
II.— Tumores	—	—	—	—	—	—
III.— Enfermidades glándulas endocrinas, de nutrición, metabolismo	2	26,05	3	40,31	5	33,07
IV.— Enfermidades do sangue e órganos hematopoiéticos	1	13,02	—	—	1	6,61
V.— Trastornos mentais	—	—	—	—	—	—
VI.— Enfermidades sistema nervoso e órganos dos sentidos	4	52,11	3	40,31	7	46,3
VII.— Enfermidades do aparato circulatorio	2	26,05	4	53,74	6	39,69
VIII.— Enfermidades do aparato respiratorio	15	195,43	5	67,18	20	132,3
IX.— Enfermidades do aparato dixestivo	—	—	1	13,43	1	6,61
X.— Enfermidades do aparato xenitourinario	1	13,02	1	13,43	2	13,23
XI.— Complicacións do embarazo, parto e puerperio	—	—	—	—	—	—
XII.— Enfermidades da pel e tecido celular subcutáneo	—	—	—	—	—	—
XIII.— Enfermidades sistema osteomuscular e do tecido conxuntivo	—	—	—	—	—	—
XIV.— Anomalías conxénitas	39	508,14	29	389,68	68	449,82
XV.— Certas afeccións orixinadas no período perinatal	52	677,52	40	537,48	92	608,58
XVI.— Signos, síntomas e estados morbosos mal definidos	4	52,11	3	40,31	7	46,3
XVII.— Traumatismos e envenenamentos (causa externa)	4	52,11	3	40,31	7	46,3

\* Taxas por 100.000.

**Subscripción e envío gratuito. Solicitudes:** Servicio de Programas e Vixilancia Epidemiolóxica D.X.S.P. Consellería de Sanidade e Seguridade Social. San Caetano, Bloque 2. C.P. 15704 Santiago de Compostela. A CORUÑA.



CONSELLERÍA DE SANIDADE  
E SEGURIDADE SOCIAL